

важната предпоставка за образователна активност; в тази група най-висок дял имат ромите (68.8%); в процеса на обучение съществени се оказват психологическите елементи в поведението на преподавателите; за децата е много важно да чувстват подкрепа у своите учители и споделените отговори “да се държи приятелски с учениците”, “да ги разбира”, “да има чувство за хумор” красноречиво показват тази тенденция. Ромите в сравнение с останалите респонденти имат максимални натрупвания (55.8%) и в тази група.

Любимият учител обикновено се свързва с различни характеристики на преподавателската активност: “време за общуване с децата”, “заинтересованост от техните проблеми”, “емоционална съпричастност”, т.е., поведение, чиито стратегии се описват с “посветеност на работата” и “удовлетвореност”. Разбирамо е, че учениците в ромските училища се опитват да намерят любим учител, който да “покрива тези изисквания” предвид затруднената ситуация и емоционален дефицит в собствените им семейства. В замяна на това в ромските училища сме свидетели на текучество на преподавателите, които при първа възможност напускат и често пъти се чувстват неудовлетворени от работата си. В тази ситуация става понятно защо не им е особено интересно за циганчетата, за които “учебниците са неясни и трудни”, а учителите се “отнасят с досада и неразбиране” (дълбочинно интервю с директор, 2001 г.). Най-сериозният проблем е, че много често циганчетата не получават дори елементарна грамотност, изразяваща се в четене, писане, смятане; таблицата за умножение понякога е лукс. Повечето циганчета, родени след 2000 г. ще, завършат формално само начално и донякъде основно образование. В тези равнища днес те съставляват от 5 до 30% от всички ученици в зависимост от областта (Денков 2005).

Преодоляване на обучителните трудности

Оказва се, че образователното ведомство в нашата страна, макар и да отчита, че ромите са сред потенциалните отпадащи от училищната система и имат малка предразположеност към